

Poetry Slam in de Elbphilharmonie

Achtergrond - 12 januari 2023 - Auteur: Paul Kerssemakers

Het is 5 januari 2023, een zonnige winterdag in Hamburg en bepaald geen *Schietwetter* (hondenweer) zoals de Hamburgers dat noemen. De Elbphilharmonie stroomt langzaam vol. In het imposante concertgebouw aan de Elbe - dat de inwoners van de Hanzestad sinds de opening in 2017 liefkozend *Elphi* noemen - vindt vandaag geen concert plaats, maar een poetry-slam-dag.

Een poetry slam is een wedstrijd waarbij de deelnemers, ook wel slammers genoemd, vijf tot zeven minuten de tijd hebben om een eigen geschreven tekst voor te dragen. Dat kan een gedicht zijn, maar ook korte verhalen, spoken word-teksten en stand-up comedy zijn toegestaan. Bovendien spelen bij een *slamtekst* gebaren, mimiek en variatie in stemgebruik een belangrijke rol. Allemaal bedoeld om de toeschouwers te raken. Het publiek is namelijk de jury en bepaalt door middel van applaus of met punten wie de beste tekst heeft geschreven en de poetry slam wint. Duitsland kent een grote poetry-slam-scene: in Hamburg en Berlijn worden wekelijks meerdere slams gehouden.

Het evenement in de Elbphilharmonie wordt door het Hamburgse poetry-slam-gezelschap Kampf der Künste georganiseerd. De dag bestaat uit drie verschillende poetry slams. Nu begint de Rising-Stars-editie: acht jonge slammers uit heel Duitsland nemen het tegen elkaar op. Presentator Jason Bartsch kiest uit het publiek vijf mensen die elke performance na afloop een cijfer mogen geven. De twee slammers met het meeste aantal punten strijden in de finale om de Rising-Star-award.

Witte privileges

Mona Harry bijt de spits af. De slammer beklagt zich in haar tekst erover dat in de Duitse media klimaatverandering *an sich* niet centraal staat, maar alle poespas eromheen: "*Oha, Greta ist mit dem Flugzeug geflogen und aha, Greta hat ein Brot aus einer Plastiktüte gegessen. Alle 11 Minuten benutzt eine Fridays-for-Future-Aktivistin Plastik. Das wird man ja wohl noch sagen dürfen!*" Het daadwerkelijke probleem - de "*Klimakatastrophe*" - en alle gevolgen vandien verdwijnen naar de achtergrond, terwijl we als samenleving het juist dáárover moeten hebben, vindt Harry.

Slammer Veronika Rieger erkent in de tekst *'Weißes Rauschen'* haar privileges als wit persoon: *"Ich hatte noch nie große Panik am Flughafen vor der Sicherheitskontrolle. Ich musste mir nie erklären: 'Ja, doch, ich bin hier geboren oder eben auch nicht, ist das wichtig?' Keiner wundert sich, warum ich die Sprache so gut spreche."* Ook leest ze de namen voor van de slachtoffers die op 19 februari 2020 omkwamen bij de racistische aanslag in Hanau. Het doel van Riegers optreden: een groter bewustzijn creëren voor witte privileges.

Paulina Behrendt vraagt aandacht voor het taboe dat in de Duitse maatschappij heerst rondom psychische problemen. Dat doet ze aan de hand van een rups-metafoor. In haar tekst staat het voedsel van de rups symbool voor psychische klachten en de metamorfose van de rups voor het bespreken van die klachten. De rups blijft zich volvreten, maar komt niet aan zijn

metamorfose toe. Oftewel: het gesprek aangaan over mentale gezondheid gebeurt niet. Verder drukt Behrendt haar woede uit over het feit dat bijna één op de drie Duitsers aan een psychische aandoening lijdt en de helft van hen – door lange wachtlijsten – geen hulp kan krijgen: *"Das ist krank, das ist schlimm, das ist dramatisch mehr denn je! Das ist nicht auf einem guten Weg, das ist Versagen vom System!"* Haar tekst wordt goed ontvangen: de publieksjury belooft Behrendt met meerdere negens en zelfs een tien.

Complexiteit van het Duits

Als alle acht slammers aan de beurt zijn geweest, is het tijd voor de *grande finale*. Noah Klaus en Paulina Behrendt krijgen nog één keer de kans om het publiek te laten zien wat ze in hun mars hebben.

Klaus, die zelf leraar Duits voor anderstaligen is, wil iedereen waarschuwen die van plan is de Duitse taal te leren. Zijn tekst, getiteld *'Haben sind gewesen gehabt worden sein'*, geeft op komische wijze de complexiteit van het Duits weer. De slammer noemt de Duitse werkwoorden *Spaßvögel* (grapjassen) vanwege hun onregelmatige klinkerwisseling: *"Ich laufe, wir laufen, ihr lauft, sie laufen, aber du läuuuufst!"* (spreek uit: loifst) *"Ich brate, wir braten, ihr bratet, sie braten, aber er brääääääät!"* (spreek uit: breet) Klaus' boodschap: weet waar je aan begint!

Tot slot is Behrendt aan de beurt. Ze geeft in haar tweede tekst af op de positie

van de vrouw in de Duitse maatschappij. De slammer wijst op het zogeheten 'mental-load'-fenomeen: in een klassiek gezin komt nog steeds de vrouw het meeste denk- en regelwerk toe. Behrendt sluit daarom af met de woorden: "*Es geht vor allem um eins: Gleichberechtigung. Ich denke, das System hat viele Fehler, aber Frauen sind es nicht.*"

Nu heeft het publiek het voor het zeggen. Via een app kunnen alle toeschouwers bepalen wie van de twee de Rising-Star-award wint. Paulina Behrendt komt als grote winnares uit de bus. De 22-jarige geneeskundestudente uit Hamburg heeft sinds haar eerste optreden in 2018 al talrijke prijzen in de wacht gesleept. Ze is een van de populairste slammers in Hamburg, haar '*Strebertext*' heeft ruim 400.000 views op YouTube en in 2021 verscheen haar eerste dichtbundel '*Heiße Milch mit Honig*'. Ondanks dit grote succes staat Behrendt nog altijd met beide benen

op de grond: "Ik tril helemaal. Ik ben zo zenuwachtig dat ik al 28 keer naar de wc ben geweest." De Elbphilharmonie barst in lachen uit en geeft haar ten slotte een oorverdovend applaus.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/53268/poetry-slam-in-de-elbphilharmonie>